

Udtalelse fra Etisk Udvalg

Ny type tilbud til mennesker med psykisk lidelse og misbrug

DEN RETTE STØTTE – OG NOK AF DEN, FREMFOR TVANG OG TILBAGEHOLDELSE

I det sidste halve år har der været et stort fokus på forebyggelse af vold og drab på botilbud for mennesker med psykiske lidelser. Sundheds- og ældreminister Sophie Løhde og social- og indenrigsminister Karen Ellemann nedsatte en hurtigarbejdende arbejdsgruppe, som sidst i august 2016 kom med et forslag til en løsning. Som en del af løsningen er der foreslået en helt ny form for bosteder, hvor der, i en blanding mellem et åbent og lukket tilbud, kan anvendes tvang overfor sindslidende, der har udadreagerende adfærd.

Etisk Udvalg mener, at der helt grundlæggende skal være en anerkendende tilgang til mennesker med en psykisk lidelse, som baserer sig på en forståelse for det enkelte menneskes rettigheder, personlige integritet og særlige værdi – uanset borgerens livssituation. En tilgang, der værner om den enkeltes værdighed og frihed og med fokus på den enkeltes ressourcer, på udvikling og inddragelse af borgerens ønsker, så der skabes grundlag for en meningsfuld hverdag.

Forslaget lægger op til et nyt tilbud med en lang række tvangsforanstaltninger – bl.a. besøgsrestriktioner, brevkontrol, undersøgelse af beboerens opholdsrum, kropsvisitation, tilbageholdelse og aflåsning af værelsesdøre. Og der lægges op til revurdering hvert halve år og uden en øvre tidsgrænse for, hvor lang tid man kan være der.

Vi mener, at det er en helt forkert vej at gå – vi hjælper og støtter ikke den enkelte med langvarig tilbageholdelse og tvang. Det er netop det, vi historisk har bevæget os væk fra, så mennesker med psykiske lidelser i dag kan leve et liv i eget hjem, fx i botilbud. De ses nu som medborgere med forskellige udfordringer, hvor vi med de rette tilbud skaber rammer for bedre livskvalitet og mulighed for at bidrage. Det skal vi blive ved med – og det er det, vi skal udvikle, ikke afvikle med nye tilbageholdelses- og tvangsmuligheder.

Vi anerkender, at arbejdet med mennesker med svære psykiske lidelser kan være vanskeligt. Og vi anerkender, at der nogle gange ikke er andre udveje end tvang, fx at tvangssindlægge en stærkt psykotisk, narkotikapåvirket borger, der er til fare for sig selv og andre.

Måske fremstår muligheden for øget brug af magt og tvang nogle gange som en lettere, mere effektiv, løsning. Men vi skal ikke vælge de nemme løsninger – vi skal vælge de gode løsninger. Der skal være kapacitet til, at psykiatrien reelt kan færdigbehandle. Med koordinerede udskrivninger, målrettede handleplaner, inddragelse af borgen og de rette fagligheder i tilstrækkelig omfang skal vi sørge for at have tilbud, der imødekommer den enkeltes behov. Det vil sige en bedre udnyttelse, en udvikling og en investering i de nuværende rammer og fagligheder, så vi får et godt miljø at arbejde i og trygt miljø for borgerne at være i.

Ud fra et etisk værdigrundlag skal vi yde omsorg, støtte og arbejde målrettet på at udvikle det enkelte menneskes ressourcer hen imod et selvforvaltende, værdigt liv. Det skylder vi de sindslidende, og det skylder vi dem, der i deres arbejde hver dag gør en kæmpe indsats for at skabe et godt liv for andre, der har det svært.

Etisk Udvalg mener også, at udspillet føjer sig til en mere generel tendens i forhold til øget brug af magt og tvang overfor socialt udsatte. Det er en udvikling, vi er betænkelige ved, at vi i stigende grad åbner op for mere magt og tvang i arbejdet med socialt udsatte – og at der sker en normalisering af brugen af tvang. En udvikling, som er med til at ændre vores menneskesyn, og særligt vores syn på udsatte borgere – og en udvikling vi skal modgå.

Medlemmer i Socialpædagogernes Etiske Udvalg er:

Jane Gejl (formand), Lis Nielsen, Hanne Brygger, Klaus Birk Jensen, Vivi Lauritsen, Niels Thuesen (stedfortræder), Poul Flack-Jensen (repræsentant fra hovedbestyrelsen) samt Marie Sonne (repræsentant fra forretningsudvalget).